КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Філософський факультет
Кафедра етики, естетики та культурології
Географічний факультет
Кафедра землезнавства та геоморфології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заст. декана
філософського факультету
Дмитро НЕЛІПА
_____
«17» 08 2025 року

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заст. декана
географічного факультету
Володимир ПАСЬКО
_____
«28» 08 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРОФЕСІЙНА ТА КОРПОРАТИВНА ЕТИКА

галузь знань **відносини**	**С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні**
спеціальність	**С6 Географія та регіональні студії**
освітній рівень	**Магістр**
освітня програма	**Урбаністика та регіональний розвиток**
вид дисципліни	**обов'язкова**

Форма навчання	**денна**
Навчальний рік	**2025/2026**
Семестр	**II**
Кількість кредитів ECTS	**3**
Мова викладання	**українська**
Форма заключного контролю	**залік**

Викладачі:

Оксана РИХЛІЦЬКА, к. ф. н., доцент кафедри етики, естетики та культурології

Тетяна ЛАВРУК, к. геогр. наук, доцент кафедри землезнавства та геоморфології

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____(_____) «__»___ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2025

Розробники:

***Рихліцька Оксана Дмитрівна**, к.ф.н., доцент кафедри етики, естетики та культурології філософського факультету*

Лаврук Тетяна Миколаївна, к. геогр. наук, доцент кафедри землезнавства та геоморфології

Затверджено
«27» серпня 2025 р.

Зав. кафедри етики, естетики та культурології
_____ (**Ірина МАСЛІКОВА**)
Протокол № 1 від «27» 08 2025р.

Схвалено науково - методичною комісією філософського факультету

Протокол від «29» серпня 2025_ року №2
Голова науково-методичної комісії _____ (**Ірина МАСЛІКОВА**)

«29» серпня 2025 року

Затверджено
«19» 06 2025 р.
завідувач кафедри економічної та соціальної географії
_____ (**Костянтин МЕЗЕНЦЕВ**)
Протокол № 12 від «19» 06 2025р.

Схвалено науково - методичною комісією географічного факультету
Протокол від «27» серпня 2025 року №_
Голова науково-методичної комісії _____ (**Наталя КОРОГОДА**)

«27» 08 2025 року

ВСТУП

1.Мета дисципліни – надати цілісне уявлення щодо розуміння проблем професійної та корпоративної етики в сфері вирішення соціально- етичних проблем при розробці, втіленні та набутті етичних принципів і норм у професійної діяльності.

2. Вимоги до вибору навчальної дисципліни:

1. До початку вивчення цього курсу студенти мають **знати** основні етапи розвитку етичної думки; методи філософських досліджень, методи психології та основні етико-філософські поняття та категорії.
2. **Вміти** збирати та інтерпретувати інформацію щодо дилемних проблем професійної та корпоративної етики в професійній діяльності; застосовувати основну методологію імперативно-ціннісних аспектів професійної практики
3. **Володіти елементарними навичками** наукового дослідження та інтегрованою інформацією наукового дослідження та управління інформацією; критичного ставлення та прогнозування стосовно специфічних політичних, економічних, культурно-професійних подій; використання іншомовних фахових інформативних джерел.

Анотація навчальної дисципліни: дисципліна «Професійна та корпоративна етика» належить до переліку обов'язкових дисциплін та викладається у II семестрі магістратури. Навчальна дисципліна послідовно розглядає особливості розвитку і становлення професійної та корпоративної етики та їх нагальність в сучасних професійних практиках. Визначається предмет, завдання, теоретичні основи, методології, основні концепції професійної етики та корпоративної етики З'ясовуються особливості напрацювання розвитку практичних вмінь/навичок прийняття рішень з етичної поведінки спеціалістів в дилемних ситуаціях професійної діяльності. На прикладі виробничих ситуацій в установах і організаціях географічного спрямування розглядаються сценарії виникнення і попередження проблемних ситуацій у різних групах працівників. Особливу увагу приділено етиці наукових публікацій та викликам цифрової епохи. Розглядаються етичні аспекти просторового планування, урбаністики, корпоративної соціальної відповідальності.

Освітній компонент сприяє опануванню наступних компетентностей:

- ЗК09. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК11 Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)
- СК04. Здатність оцінювати фактори, що впливають на економічну, соціальну, культурну та політичну динаміку на різних рівнях просторової організації суспільства.

5. Результати навчання:

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація 4. автономність та відповідальність)		Методи викладанняі навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
	Знати:			
1.1	Методи та теоретичні основи досліджень професійної етики в сфері прикладних досліджень	Лекція, самостійна робота	Письмова контрольна робота, тест	30%
1.2	Принципи академічної доброчесності та норми професійної етики.	Семінар, самостійна робота	Усна доповідь, тест	
1.3	Норми професійної етики та їх сучасне функціонування в сферах урбаністичної діяльності	Лекція, самостійна робота	Письмова контрольна робота	
1.4	Роль професійної та корпоративної етики в становленні дослідника урбаністичного та природного середовища	Самостійна робота, лекції	Усна доповідь Есе, тест	
1.5	Методи та механізми розв'язання основних моральних проблем в різноманітності колективів дослідників природного середовища, як вітчизняного та міжнародного рівня	Семінар, самостійна робота, лекції	Письмова контрольна робота, ситуаційний аналіз	
1.6	Особливості професійних кодексів в діловій практиці дослідників та управлінні регіонами	Семінари, самостійна робота, лекції	самостійне дослідження, тест, контрольна робота	
	Вміти:			
2.1	Демонструвати знання та застосовувати інноваційні підходи в галузі урбаністики та інших наук	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді, презентація самостійного дослідження	30%
2.2	ідентифікувати факти порушення норм професійної етики (плагіат, неетичне використання штучного інтелекту, псевдоекологічний маркетинг) у практичні діяльності у сфері географії, міського та регіонального розвитку	Семінар, Самостійна робота	Усні доповіді, презентація самостійного дослідження Есе, тест, контрольна робота	
2.3	Здійснювати дослідження методів та механізмів розв'язання основних моральних дилем сучасних практик та вимог корпоративної етики задля забезпечення успішності проєктів щодо міського та регіонального розвитку	Семінар, Самостійна робота	презентація самостійного дослідження, письмова контрольна робота, есе	
2.4	Здійснювати експертну оцінку ціннісного аспекту місії професійних та корпоративних кодексів у міських та регіональних практиках	Семінар, Самостійна робота	Усні доповіді, презентація самостійного дослідження.	

2.5	Виявляти специфіку впровадження корпоративної соціальної відповідальності в сфері дослідження природничих наук	Семінари, Самостійна робота	Усні доповіді, дискусії, ,самостійна робота	
2.6	Досліджувати та аналізувати дилемні професійні ситуації в дослідженнях урбаністичного таприродного середовища; розроблення рекомендацій по їх вирішенню зурахуванням професійних етичних норм поведінки	Самостійна робота	Самостійна робота Контрольна робота	
	комунікація:			
3.1	використовувати знання та володіти сучасними інформаційними технологіями в контексті моральних принципів професійної діяльності задля здійснення обґрунтованого вибору методів формування ефективних рішень в сфері управління;	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді, есе	20%
3.2	презентувати результати проведених досліджень у науковому та професійному середовищі, та здійснювати вибір та нести соціальну відповідальність у розвитку міст	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді, дискусії, презентація самостійного дослідження, контрольна робота	
3.3	Вести дискусії стосовно питань ролі професійної та корпоративної етики в сферах дослідження та оцінювання результатів дослідження природного середовища; комунікувати з неакадемічною аудиторією та громадськістю	Семінари, лекції	Дискусії, есе, самостійне дослідження	
	автономність та відповідальність:			
4.1	вільно володіти сучасними методами обробки, аналізу та синтезу наукової інформації у вітчизняному та міжнародному просторі в дослідженнях регіонального природокористування та розвитку	Самостійна робота	Усні доповіді, дискусії, презентація самостійного дослідження,	20%
4.2	Аналізувати та кваліфіковано виявляти/вирішувати моральні конфлікти в конкретних ситуаціях практичної діяльності професійних спільнот в сучасному суспільстві	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді, дискусії, презентація самостійного дослідження, контрольна робота	
4.3	Нести відповідальність за достовірність проведених досліджень та приймати нестандартні рішення в проблемних ситуаціях розвитку міст і регіонів	Семінари, самостійна робота	Усні доповіді, дискусії, презентація самостійного дослідження	

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни / Програмні результати навчання	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3
ПРН11. Здійснювати фахову взаємодію в науковому та професійному середовищі, комунікувати з неакадемічною аудиторією, зокрема, налагоджувати ділові відносини та співпрацювати з місцевими органами влади, мешканцями, громадянським суспільством, готувати звітно-аналітичні документи (аналітичні та дослідницькі звіти, експертні висновки, рекомендації, порадники тощо) у взаємодії з фахівцями інших професійних спільнот, готувати наукові та науково-популярні публікації, демонструвати вплив науки на суспільство	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПРН12. Дотримуватися етичних норм і принципів академічної доброчесності у дослідницькій діяльності, враховувати принципи інклюзивності, прозорості, різноманітності та мультикультурності, залучення громадян до науково-дослідницької діяльності, інтегрувати гендерний вимір у дослідженнях.		+		+	+	+		+		+		+	+	+		+	+	+

7. Схема формування оцінки:

7.1. Форми оцінювання

Схема формування оцінки: рівень досягнення всіх запланованих результатів навчання визначається за результатами бліц опитування, написання письмових контрольних робіт та під час виступів на семінарських заняттях.

Питома вага результатів навчання у підсумковій оцінці за умови її опанування на належному рівні така:

1. результати навчання – 1 (знання РН 1.1-1.5) – до 30%;
2. результати навчання – 2 (вміння РН 2.1-2.4) - до 30%;
3. результати навчання – 3 (комунікація РН 3.1-3.2) - до 20%;
4. результати навчання – 4 (автономність та відповідальність РН 4.1-4.2) - до 20%

Підсумкове оцінювання у формі заліку:

Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів за систематичну роботу впродовж семестру з урахуванням підсумкової контрольної роботи. Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру і не передбачає додаткових заходів оцінювання.

Для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів, ніж критичний мінімум – 60 балів, для одержання заліку необхідно обов'язково відпрацювати пропущені теми в

письмовій формі та здати/надіслати електронною поштою викладачу, що проводить семінарські заняття. Таким чином, підсумкова оцінка з дисципліни (мінімум 60, максимум 100 балів) складається із суми кількості балів за семестрову роботу (мінімум 48, максимум 80 балів) та підсумкової контрольної роботи (мінімум 12, максимум 20 балів).

При простому підрахунку:

	Семестрова кількість балів	**Підсумкова контрольна робота**	**Підсумкова оцінка з дисципліни**
Мінімум	*48*	*12*	*60*
Максимум	**80**	**20**	**100**

7.2. Організація оцінювання:

Види робіт		Семестрова кількість балів	
		Min – 48 бали	Max – 80 балів
Усна відповідь	Теми 2, 3, 6,7,8	«3» x 5 = 15	«5» x 5 = 25
Доповнення, участьв дискусіях	Теми 2, 3, 7,9	«1» x 5 = 5	«2» x 5 = 10
Тестові завдання	Тема 1, 6	«1» x 2 = 2	«2» x 4 = 8
Самостійна індивідуальна робота	Дослідження та аналіз професійних ситуацій (I частина)	«14» x 1 = 14	«19» x 1 = 19
	Дослідження, есе, презентації (II частина)	«12» x 1 = 12	«18» x 1 = 18
Підсумкова контрольна робота	До тем 1-9	«12» x 1 = 12	«20» x 1 = 20
Підсумкова оцінка з дисципліни		**60**	**100**

Загалом, формування оцінки спирається на «Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка», введеного в дію наказом № 716-32 від 31 серпня 2018 року.

7.3 Шкала відповідності:

Зараховано / Passed	**60-100**
Не зараховано / Fail	**0-59**

8. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва лекції	Кількість годин		
		Лекції	Семінари	Самостійна робота
Частина 1.Професійна та прикладна етика в структурі етичного знання				
1	**Тема 1**. Професійна етика в структурі етичного знання	2	2	5
2	**Тема 2.** Етика корпоративної комунікації	2	2	6
3	**Тема 3.** КСВ та методології прийняття етичнихрішень в професійних ситуаціях управління регіонами	2	2	6
4	***Індивідуальна самостійна робота:*** *ситуаційний аналіз морально-етичної дилеми /проблеми у професійній діяльності (на вибір студента)*			15
Частина 2.Етика наукових та прикладних досліджень природного середовища				
5.	**Тема 5.** Академічна доброчесність та етика природничих досліджень	2	2	6
6.	Тема 6 Етика ШІ в аналізі даних та формуванні звітів досліджень природного середовища	2	2	5
7.	Тема 7.Соціальна відповідальність рішень у сфері просторового планування та урбаністики	2	2	5
8.	**Індивідуальна самостійна робота**: Аналіз, есе, презентації (на вибір студента)			15
	Підсумкова контрольна робота			2
	ВСЬОГО	**12**	**12**	**65**

Загальний обсяг 90 ***год.:***

Лекцій – **12** год.
Семінарських занять – **12** год.
Самостійна робота – **65** год.
Консультацій - 1 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основна: (Базова)

1. Аболіна Т.Г.,Нападиста В.Г., Рихліцька О.Д. Прикладна етика. Навч.посібник / За наук.ред. Панченко В.І.. – К.: «Центр учбової літератури», 2012.
2. Борейко В. Подобайло В. Екологічна етика. Навч. посібник- Київ, Фітосоціоцентр, 2004.-116с.
3. Бортник С.Ю., Лаврук Т.М. Просторове планування і сталий розвиток. Навчальний посібник. Електронне видання К., 2024. 54 с.
4. Етика. Естетика.: Навч.посібник / за наук. ред. Панченко В.І. – К.: «Центр учбової літератури», 2014 – Розділ 1 – С. 6-22.
5. Ломачинська І.М., Рихліцька О.Д., Барна Н.В. Основи корпоративної культури.// Навч. посібник. -К.:2011.- 480с.
6. Мезенцев В.К. Формування метрополісних регіонів України: досвід Києва. – К.2023.-с.209
7. Пасько В.Ф. Територіальне планування. Навч.посібн.-К.2024. с.124
8. Професійна та корпоративна етика.//Навчальний посібник.-К.:ВПЦ «Київський університет», 2019.- 368 с.

Додаткова:

1. Баюра Д. Корпоративна соціальна відповідальність у системі корпоративного управління / Д. Баюра. Україна: аспекти праці. 2009. № 1. С. 21-25. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uap_2009_1_7.
2. Бистрицький Є., Зимовець Р., Пролеєв С. Комунікація і культура в глобальному світі. Київ, 2020.
3. Герасименко Л. В. Етика професійної діяльності: сучасний контекст: монографія. Харків: Видавництво НУА, 2019. 296 с.
4. Давиденко Н. С. Корпоративна соціальна відповідальність та етика: навч. Посібник Полтава: ПНТУ, 2020. 272 с.
5. Друкер П. Виклики для менеджменту XXI ст. Київ, 2020.
6. Залюбовська, С., Фурман, С., & Грущенко, О. (2023). Теоретичні аспекти розвитку корпоративного управління в сучасних реаліях. Сталий розвиток економіки, (2(47), 70-76. https://doi.org/10.32782/2308-1988/2023-47-10
7. Каменська О. Е. Корпоративна етика та ділові комунікації: монографія. Київ: Освіта України, 2021. 380 с.
8. Кравець О. Г. Етика в бізнесі та корпоративному управлінні: підручник. Одеса: ОНУ, 2022. 356 с.
9. Крістіанс К. Г., Факлер М., Річардсон К. Б. та ін. Медіяетика: практичні випадки моральні міркування. Львів, 2014.
10. Мазур О. С. Корпоративна етика в управлінській діяльності: навчальний посібник. Дніпро: , 2021. 240 с.
11. Нападиста В. Академічна доброчесність в україні: теорія і практика національного досвіду doi: https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-10(28)-827-839
12. Ратніков, В. С. Етика та раціональність у науковому дослідженні : Навчальний посібник Вінниця : ВНТУ, 2022. 143 с. URL: https://iq.vntu.edu.ua/repository/getfile.php/5005.pdf
13. Рихліцька О., Подолян Г. Корпоративна культура: трансформаційні процеси в умовах глобальних викликів //Гілея: науковий вісник. – К. : «Видавництво «Гілея», 2022. – Вип. 9 (176). – 116 с. С.32-37 https://doi.org/10.31392/HileyaPHILOSOPHICAL-2022.9(176).05

14. Рихліцька О.Д, Етична компонента як невід'ємна складова професійної підготовки фахівців //Парадигма вищої освіти в умовах війни та глобальних викликів XXI століття : матеріали конф., 18 липня – 28 серпня 2022 року. С.377-379– Одеса : «Гельветика», 2022. – 536 с.
15. Рихліцька О.Д. До проблеми етичної складової у професійній діяльності// «Професійна та корпоративна етика на сучасному етапі розвитку соціо-гуманітарного знання». К.:Київський університет, 2018, с.18-22
16. Рихліцька О.Д. Екологія культури: ландшафтний підхід // Українські культурологічні студії. Збірник наук. праць – К., 2017. – №1 (1). – С.84-87
17. Рихліцька О.Д. Культура та доброчесність у розвитку наукового потенціалу Університету. – К:2022,- с.48
18. Семеног О. М. Академічна культура дослідника: європейський та національний контексти [Електронний ресурс] : навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. 218 с. Режим доступу: http://repository.sspu.edu.ua/handle/123456789/11138.
19. Семенюк В. П. Корпоративна етика в умовах глобалізації: соціально-філософський аналіз. Львів: Апріорі, 2019. 320 с.
20. Чумак А.Л. Проблема сучасних ціннісних засад професійних етичних кодексів (включаючи аналіз концепції Г.Зеха) http://www.nbuv.gov.ua/Articles/Kultnar/knp89/knp89_138-141.pdf
21. D'Angelo J.G. Ethics in Science. Ethical Misconduct in Scientific Research. 2nd ed. CRC Press, 2019.
22. Ecologism as a Modern Strategy of Human Survival (Regional and Global Dimensions) Evheniia V. Levcheniuk, Fedir P. Vlasenko, Dmitry A. Tovmash, O. Rykhlitska //Journ. Geol. Geograph. Geoecology, 29 (4),745–754) (12.2020-01.01.2021) doi: 10.15421/112067 (WS)
23. Elsevier: Ethics in Research & Publication. http://ethics.elsevier.comIOP ethical policy for journals. http://authors.iop.org/ethicalpolicy

Нормативні джерела:

1. Етичний кодекс університетської спільноти. Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2025. 11 с. URL: https://knu.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf
2. Основні практики COPE (Committee on Publication Ethics): посібник з етики наукових публікацій. Електронне видання. URL: https://publicationethics.org/core-practices
3. Рекомендації щодо відповідального впровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах вищої освіти. Міністерство освіти і науки України. Київ, 2025. URL: https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2025/04/24/shi-v-zakladakh-vyshchoi-osvity-24-04-2025.pdf